Став странаjасса пролетарiййас, ӧтувтчӧй!

Газет лэдӧны
ВЛКСМ
Коми Обком
да Сыктывкарса
Горком

Коми комсомолец

№ 8 (669)
ЯНВАР
21 лун
1937 во
Петӧ 8-ӧд во.

Даскуйім во Ленінтӧг, Ленін туй кузя

Ленінлӧн заветjасыс пӧртсӧны ӧлӧмӧ

Даскуйім во сайын дырдiс тiпiктыны Iльiчлӧн сӧлӧмыс. Кулi Ленiн, но ленiнiзм олӧ да побеждайтӧ. Ленінлӧн заветjасыс пӧртсӧны олӧмӧ.

Кор пыртсiс выл экономическӧj политiка (НЭП), Ленiн 1922-ӧд воын аслас речын вiставлiс: „лэдӧj меным мӧвпавны ескӧмлун вiсталӧмӧн... мый Неповскӧj Россiя лоас социалiстическӧj Россijаӧн“. (27-д том, 366 л. б.). Збыльмiсны Ленінлӧн кывjасыс. Мijан рӧдiна лоi социалiстическӧj странаӧн. Сталiн jорт Сӧветjас Чрезвычайнӧj VIII-ӧд сjезд вылын та jылыс вiсталiс:... „ӧні мijан НЭП-лӧн медбӧрjа кадколаст, НЭП-лӧн пом, народнӧj овмӧс став jукӧдjасыс капиталiзмӧс бырӧдан кадколаст“. А вотӧ Сталiн jорт индiс, мый „...мijан кызвыннас пӧртӧма-нiн олӧмӧ коммунiзмлыс медвотъа фазасӧ, социалiзмӧс“.

Абуӧс-нiн СССР-ын сесса промышленностын капиталiстjас, бырӧдӧма кулачествоӧс вiзму овмӧсын, вӧтлӧма купечjасӧс да спекулянтjасӧс вузасӧмыс. Абу-нiн ӧні мортӧс мортӧн эксплоатiруйтӧм. „Мijан ӧні ем выл социалiстическӧj экономiка, кодi оз тӧд кризiсjас да ужтӧмалӧм, кодi оз тӧд корысалӧм да рӧзӧрiтчӧм да кодi сетӧ гражданалы став позанлунjассӧ зажiточнӧjа да культурнӧjа олӧм вылӧ“.

Мijан Сӧветскӧj Союз, кӧні „обществоӧн государственнӧj вескӧдлӧмыс (диктатура) прiнадлежiтӧ рабочӧj класслы, кыз обществоын возынмуныс класслы“ (Сталiн) мунӧ ӧтарӧ быдман туj кузя.

Владiмiр Iльiч индывлiс, мый „социалiзмлӧн нач ӧтi позана экономическӧj подулӧн лоӧ ыжыд машинӧj индустрiя“. (26-ӧд том, 461 л. б.). Кык пятiлетка воjас чӧжӧн СССР лӧсӧдiс предприjатijеjас, кодjаслӧн ем медса выл техника. Абу ӧні сещӧм машина, кодjасӧс массовӧj производствоӧн ез ескӧ вермыны вӧчны мijан заводjас. Бостны кӧть тракторjас вӧчӧм. Кодi оз тӧд 100 сурс трактор jылыс Iльiчлыс мечтасӧ? Сijӧ кадас najӧс мi вӧчныс егӧ кужӧj. Вiдлам ӧні: 400 сурс дорыс унджык сталнӧj вӧв да 100 сурс гӧгӧр комбаjн ужалӧны сiктын. Сӧветскӧj заводjас 1935-ӧд восянiн заводiтiсны лезны 100 сурс дорыс унджык тракторӧн быд во.

Вывтi ыжыд тӧдчанлун Ленiн сетлiс электрiфiкацijалы. Мijанлы ставлы тӧдса Iльiчлӧн лозунгыс. „Коммунiзм сijӧ ем сӧветскӧj власт да став странаӧс электрiфiцiруйтӧм“ (26-ӧд том, 46 л. б.). Но нӧшта 1928-ӧд воын-на электроенергija вӧчӧм куза мi вӧлiм вывтi бӧрынӧс, мi вӧлiм дасӧд местаын мiрын, бӧрынджык сещӧм негырыс странаjасыс, кыдi Норвегiя да Швецариja. Кык пятiлетка воjасӧн стрӧiтӧма зев гырыс электростанцijаjас. Тajӧ воын Сӧветскӧj Союз электроенергija вӧчӧм куза петӧ мiрын мӧд местаӧ. 13 воӧн

электроенергijалӧн производствоыс содiс 30 пӧв—1 мiлляrd 100 мiллiон кiловатт-чассян 33 мiлляrd кiловатт-часӧз 1936-ӧд воын. Электрiчество пыриc мijан странаса медса ылысса пельӧсjасӧ.

Ленінскӧj заветjас пӧвсыс ӧтi медса важнӧj завет—сijӧ рабочӧjаслӧн да крестаналӧн союз. Ленiн вiсталiс ыжыд коллективнӧj овмӧсӧ вужӧмын крестанстволы рабочӧj класс отсӧг jылыс. 1921-ӧд воын Ленiн гiжiс: „...вотӧ вылӧ мунӧмыс кыщӧвтны вермытӧг лоӧ сыын, медым медса омӧла выгоднӧj да медса бӧрӧ кольӧм, посни, торjа крестанскӧj овмӧс, вочасӧн ӧтувтчӧмӧн котыртiс ӧтувjа, ыжыд вiзму овмӧс“. (26-ӧд том, 299 л. б.). I тajӧ ленінскӧj заветсӧ пӧртӧма олӧмӧ. СССР-са дружественнӧj кык класслӧн—рабочӧj класслӧн да крестаналӧн jитӧдыс торjӧдны позтӧм. Колхознӧj строj верміс зонiнас. Колхозjасӧ ӧні ӧтувтчiс став крестанскӧj овмӧсjас пӧвсыс 90 прочент дорыс унджыкыс. Сӧмын 3 прочентыс неунджык му ужавсӧ ӧткаолыс крестанаӧн.

„...Вiзмуовмӧсын жеб техникаа посни ӧткаолыс крестанскӧj овмӧсjас океан пыддi да кулак засiлije пыддi мiян ӧні ем став мирас медса ыжыд машинiзiрованнӧj, выл техникаӧн вооружiтӧм производство—колхозjаслӧн да совхозjаслӧн ставсӧ шымыртан система“ (I. Сталiн).

Мijанӧн став шедӧдӧм вермӧмjассӧ гiжӧма сталинскӧj Конституцijаӧ, кодi ем мiрын медса демократическӧj.

Сjезд вынсӧдiс сталинскӧj выл Конституцija, кодi обеспечивajтӧ мijан рӧдiналыс возӧ вылӧ зорталӧм, ужалыс jӧзлы тырсузсана, культурнӧj да газа олӧм, мijан уна национальнӧj Сӧветскӧj Социалiстическӧj Республiкаjас Союзса равноправнӧj jӧзjаслыс братскӧj сотрудничество, мijан славнӧj вынjӧра Краснӧj армijалыс ӧтарӧ содӧм да jонмӧм.

Конституцija лоӧ jарjугыд подтверждениjеӧн сылы, мый ленінскӧj туjjасӧд большевикjас коммунiстическӧj партijа вескӧдлӧм улын, непокольебiмӧj ленiнец—великӧj Сталiн jурнуӧдӧмӧн страна мунӧ ӧтi вермӧмсян мӧд вермӧмӧ.

Ленiн завешщajтлiс мijанлы вылын кутны да вiзны сӧстӧмлунын коммунiстическӧj партijаса шленлыс ыжыд званijесӧ, вiзны партijалыс jединство, немжалiттӧг распрaвлajтчыны социализм став врагjаскӧд. Тajӧ ленінскӧj заветыс пӧртсӧ олӧмӧ. Странаӧс индустрiалiзiруйтӧм, сiктӧс коллективiзiруйтӧм да кулачествоӧс бырӧдӧм, партija нуӧдiс фашистскӧj выродокjаскӧд—троцкистjаскӧд да najӧ отсасысjаскӧд—вескыдвыв отщепенецjаскӧд чорыд тыш. Партija жугӧдiс ужалыс jӧзлыс тajӧ презреннӧj врагjассӧ. 1936-ӧд воын партija нуӧдiс партijнӧj документjас проверajтӧм да вежлалӧм. ВКП(б) радjасыс шыбытӧма чуждӧj да ылӧдчӧмӧн сujсӧм елементjасӧс, а сiз-жӧ подлӧj контрреволюционнӧj троцкистско-зиновjевскӧj агентjасӧс. Мi кӧрт киӧн расправiтчiм фашистскӧj агентjас шайкаjаскӧд—троцкистjаскӧд да зиновjевецjаскӧд, кодjас jӧзӧс виалӧмӧн, отравлajталӧмӧн да диверсijajасӧн кӧсiсны мijан странаын бӧр сувтӧдны капитализм. Врагӧс жугӧдӧма, но лантӧдчыны оз поз. Колӧ лiчӧдлытӧм большевистскӧj сузлун, кытчӧ велӧдiс мijанӧс Ленiн да велӧдӧ Сталiн.

Б. Кajдалов.

О. Высотскаja.

Ленін jылыс сыланкыв

1.

Став рабочӧjjаслӧн му вылын
Ленiн—медбур друг i вожд.
Медым najӧс бура jiтны,
Ужаліс зев уна во.

Припев.

Быдмӧны выл покольенijеjас,
Медым лӧсӧдны выл мiр.
Колӧ ставлы ужсӧ Ленiнлыс
Нуӧдны сiз возӧ пыр.

2.

Чуксаліс ас бӧрсыс мунны
Кодi ескӧ, повтӧм, jон,
Котыртiс на пыщкыс вына
Большевистскӧj коллектiв.

Припев.

3.

Сӧкыд лӧсӧдны став ужсӧ,
Кодкӧ торксас гашкӧ сек,—
Ленiн регыдӧн зев кужліс
Нуны вескыд туjӧ век.

Припев.

4.

Дассiзiмӧд воын jӧзлы
Вӧлi олӧм jона jос:
Вӧльа да сӧветjас вӧсна
Муніс чорыд, ыжыд кос.

Припев.

5.

Ленiн вескӧдлӧмӧн вӧчiм
Революцija, война.
Сijӧ велӧдiс, кыз течны
Пролетарскӧj выл страна.

Припев.

6.

Революцijалӧн гыjас
Выльыс гӧгӧртасны му,
Став странаыс секi jiтчас,—
Лоӧ ӧтi—Ленiн му.

Припев.

Коміӧн лӧсӧдiс Ј. КОЛЕГОВ.

Ленін јылыс

Владімір Ілјіч да Іосіф Віссаріоновіч Сталін отдых вылын, 1922 во.

Ыжыд вопрос, кодöс кывлім Ленінлыс

Ленінöн мијан „Фінамо" заводö волан часcö помніта зев бура. Фелöыс вöлі Октабрскöј торжество дырји, 1921-öд воын.

Коммуністјас петім сијöс встретітны. Мытчысіс машіна, лебъіс ворота дорö. Петіс. Здоровајтчіс.

Мі сијöс корім мінут кежлö пыравны Фіректор кабінетö.

А менам аслам мöвп: кыјі ескö сыкöд сорнітыштны көт öті мінут, кывзыштны мыјкö сылыс.

І сијö мијанköд пыріс Фіректор кабінетö.

Сылöн јуалöмыс вöлі прöстöј:

— Кыјі ті тані ужалад да öніја кадö мыј вочалад, јортјас?

Мі сылы сетім öтвет:

— Вочалам Фінамомашінајас, моторјас, нефтанöј двігателјас, аппаратјас.

Ілјіч сетö вопрос:

— Вермад-ö ті електріфіцирујтны сіктöс?

Со кущöм ыжыд вопрос кывлім мі. Бöрвылас і бостіс Ілјічлыс електріческöј лампочка німсö. Сесса сијö візödліс часі вылö да шуіс:

— Јортјас, колö термасны. Сетöн мијанöс віччысöны, а мі сорнітам.

Буракö, мі Ілјічöс чукöстлім пара мінут кежлö, прöстö медым выступітöм возвылас сылы сетны лолыштны.

А сијö вöрзödіс-нін сещöм вопрос, кодöс сылöн окота вöлі вістављны став уна сурса массалы.

Ме частö овлывла собранијејас вылын, конференцијајас вылын, учрежденијејасын, асланым цехјасын— быдлаыс аззывла бјустјас. Бур скулптура, но менам пыр мöвпавсö: мыјкö вот тані абу бостöма тајö бјустјасас, кущömкötор абу сетыс, мыј ме аззывлі сыыс ловјасыс. Ог вермы выразітны, мыј оз тырмы.

Пранішніков.

Ленінлы

(В. І. Ленін кулан лун кежлö)

1.

Те ыжыд, бур уж вылын
кулін, Ілјіч,
Те нуödін тышö мілліонјас,
Те кулін, но мі дона гувылад
тыр
Гöрд знамјајас копыртам улö.

2.

Зев дыр пролетарскöј Россијаын те
Сезъ козулöн југыда öзјін.
Став щöктömјас тенсыд мі,
ескы бур вожд,
Пöс сöлömын тödам і візам.

3.

Те кулін, Ілјіч, но ез кув
ВКП(б)—
Рабочöјлöн уклад колонна,
І тенад бојевöј гöрд знамјајас век
Медвозынöс кутасны лоны.

Роч вылыс комiödіс
Ј. КОЛЬЕГОВ.

Ленін горкаса крестјана сход вылын

1921 воса декабр 21-öд лунö мі Владімір Ілјічöс лунас корім волыны сход вылö. Но сијö вісталіс:

— Луннад, јортјас, ог вермы, а верма локны рытнас.

Мі сылы објасніtім:

— Владімір Ілјіч, мијан-öд карасінным абу.

— да,— шуіс Ілјіч,—'омöлік-на мијан хозјственнöј делöным, но регыд мијанлы ставнымлы лоас југыд.

Тајö-öд вöлі сетчöз, кор Ілјічлöн лампочкаыс і мијан сіктын ломзіс.

Сходсö, Ферт, вöлі котыртöма. Ілјіч отсögön сходсö нуödöм вылö аззім карасін.

Кызі вöлі крестанінјаслы јуörтöма, мыј талун Горкаын выступајтас Ленін, сход вылö котörтісны пörысјас і посніјас.

Томјöз, старікјас, нывбабајас чукörтчісны керкаö. Челадјас тожö köсјісны кывзыны Ленінöс.

Кодi немнас собранije вылö ез ветлыв, кодi köјінмоз вörын овліс,—і сијö котörтіс да нужödчіс Ленін дорö. Кодi шыд паналіс, і сијöс шыбытіс. Кодi вісіс, чукörтіс вын да муніс кывзыны.

Сијö рытнас кушмыліс Павловскöј сікт да тыр вöлі јöзыс собранije вылын Горкаын, Василіј Александровіч Шулгін прöстöј крестанскöј керкаын.

Ленін пырö керкаас. Сыköд Надежда Константіновна да Марија Ілјінішна. І заводітчö Ілјічлöн крестана массаköд беседа. Заводітчö беседа, і медвоз мунöны жізненнöј, товарішщескöј, шмонітана јуасömјас. Сералö Ілјіч, сералöны мужікјас.

Мыјön шмонітім часжын мында да ісчерпајтім сорнітömјас пощыс отрадјас јлыс, мешочнікјас, спекулантјас јлыс, кодјас пиджак пöла уланыс новлödлöны пыз, шыдöс, кодјас вевтјас вылын, вагон увјасын да зебсасігтыр вöлön мунöны Москваö,—тајö шмонітömјасыс вöліны Ілјіч дырји, тајö хітростјас вылас Ілјіч сераліс, і најö вöліны сылы пölезнöјön кызі матеріал,— сувтіс Ілјіч да заводітіс крестаналы гögörвоана да јаснöја вістављыны выл економіческöј п о л і т і к а јлыс.

Ілјічöс крестанінјас кывзісны серјознöја. Кывзісны сы вöсна, мыј аззісны: морт збылыс сетö выл будущщöјöс, југыд олöм.

Көзаіныс, Василіј Александровіч, вöлі торја шудаön, мыј сијö керкаын Ілјіч пасködіс будущщöј олöм јлыс беседа.

А. G. Губанцев.

Ф. БЕДНЫЈ.

Лымчірјас

1.

Лок вільшасыс скöр төрытја пургаыс
Зверјаслыс трöпајас тырттöг ез вің,
І чöв олыс, мöвпалыс веж ныв вылö
Лымчірјас усісны, усісны сің.

2.

Јијасöн дорöма шуштöм шогјасыс
Коньöркоф сіктјаслöн некор оз вун.
Ме возö бара гудыра сувтöма
Шогјасöн разödлöм төрытја лун.

3.

Быттöнöс: муыс тујсыс кежöма,
Быттöнöс: мірсö вевтъöма чöв.
І шондіа бур лунјассö вежöма
Повъödан кözыдöн лолыштыс төв.

4.

Вунас-ö јöзлöн курыда бördömыс,
Кор Горкасаң вожфлыс колльödім шуј,
Вушјас-ö сін возыс Ленін горт бöрса
Уна сурс коктујön тальалöм туј?

5.

Горкасаң горулöз ставön кыссісны
Ленталön, код вöлі Ленінлöн јорт...
Лымчірјыс помса усісны, усісны,
Лымчірнас јеждöма Ленінлöн горт.

Комiödіс Гріш Саш.

Ленінköд аззыслöм

1917-öд во помасігön ме вöлі Ленін ордын Смольнöјын. Менö лезісны ödjö: ме вöлі военнöјön (полкса командірлöн отсасысön, полкса депутатön). Сетісны мем пропуск, і ме муні Ленін динö.

Коридор кузаыс мунігön аззі 56-öд номера комната. Özöс дорас сулалісны кык часовöј—матросјас вінтовкааöс.

Ме петкödлі пропуск да пыри неыжыд кузмöс комнатаö. Пызан вестас öшаліс лустра, пызан вылас кујлісны уна книгајас, бумагајас. Ленін јорт сулаліс пызан дорас да кыз книгаö мыјкö пасјаліс.

Ме јуалі:

— Позö?

Сијö бергödчіс да вісталіс:

— Позö, позö, пöжалујста.

Владімір Ілјіч кутіс менсым јуасны, köні ме служіта, кущöм полкын, кодi полкön командујтö,— важ начальство либö выл, кызі ужалö салдатскöј комітет, мыј означајтö менам сојса повјазкаöј (повјазкасö ме новлі кызі полкса депутат).

Ме куті вістављыны, кызі мі вежім важ начальствоöс, бöрјім полковöј комітет да полкса командірön назначітім менсым јортöс, фелдфебелöс, а царскöј командірсö, полковнік Галактіоновöс, шыбытім ваö көртуј пос вывсаң.

Владімір Ілјіч менсым кывзіс вниматьлнöја, книгасö пуктömön. Кор ме сылы вістављі сы јлыс, кызі мі командірöс пос вывсаң ваö шыбытім, сијö візödліс ме вылö да серöктыштіс, нач мыјкö көсјіс шуны, но лаңтіс, да сömын, сінсö вöрзödлытöг, ме вылö візödіс.

— Но, а кызі-жö ті öніја кадö нуödанныд ужтö?— јуаліс сијö, мем пізösö танкödігтыр да мелаңö копыртчыштömön.

Ме сылы ставсö вістављі —кызі мі армијаын да сіктын нуödім болшевікјас дор агітација. Сијö колис зев дövöльнöјön:

— Молодечјас, бура вöчанныд, тазі і колö.

І вот тазі, мијан полковöј олöм-вылöм јлыс вістављігтыр, ме Владімір Ілјіч ордын пукалі часönжынjön. Уна тор јлыс мі сыköд сорнітім.

Смірнов.

1905-öd воԍа јанвар 9-öd лун

1905-öd воԍа јанвар 9 (22)-öd лунö пеԏербургскöј рабочöјјас, коdјасöс поdстрекајтіс поп-провокатор Гапон, öбразјасöн da царскöј портретјасöн мödödчісны цар dорö, меdым ноԍны сылы асланыс корыскоԃ, пемыd da правaтöм олöм вылö, кöԅаінјасöн da чіновԋікјасöн топödöм вылö. Ԋіколај II—меdбöрја роч цар, коdі став мір пастаын славітчыліс аслас чорыdлунöн, öружіјетöм рабочöјјасöс встреԏітіс пуԉа шерöн. Рабочöјјас ԍурсјасöн гылалісны ԃворцöвöј плöшщаԃ вылö da сы берdса уԉічјас вылö. Таԇ вöлі лыјлöма царöн рабочöјјаслыԍ ыжԃыd нaјтöмсö, мыј цар сувтас на dор, тöжdыԍас налыԍ олöмсö бурмödöм вöсна.

Боԉшевікјаслöн Пеԏербургса коміԏет öлödліс рабочöјјасöс, мыј царыd рабочöјјаслы оз отсав. Боԉшевікјас вістaвлісны, мыј рабочöјјаслы асԍыныс олöмсö бурмödöм вылö ем сöмын öԏі туј—тајö ревоԉуціја туј. Јанвар 8-öd лунö боԉшевікјаслöн Пеԏербургса коміԏет прокламаціјаын гіжліс: „Цар, аслас быdԍа веԉікöј кԋаԅјас, прыdворнöј чінјас, міԋістрјас, губернаторјас, жанdармјас, попјас da шпіонјас зев ыжԃыd шајкакöd öтув, ас вöԉаныс, оз öткажітчыны асланыс правајасыԍ, асланыс властыԍ, асланыс пöтöса, роскошнöј олöмыԍ, коdöс тајö нуödöны, зев гырыԍ вырлунјасыԍ, коdјасöс награбітісны da воԇö грабітöны рабочöјјаслыԍ da креԍтаналыԍ.

...Вöскресеԋіјеö, Ԅімԋеј ԃворец воԇвылын, сöмын тіјанöс-кö сетчö леԇасны, ті аԇԇыланныd, мыј тіјанлы царԍаԋ віччысны ԋінöм...“

Тајö прокламаціјаыс помасліс лозунгјасöн: „Ԁолој самоԃержавіје! Меd олас јöзјаслöн вооружоннöј восстаԋіје! Меd олас ревоԉуціја!“

Јанвар 9-öd лун, лібö кыԇі сіјöс шуöны „Кровавöј Вöскресеԋіје“, ловԅödіс рабочöјјаслыԍ классöвöј самосознаԋіјесö. Најö гöгöрвоісны, мыј асԍыныс правајассö најö шеdödасны сöмын вооружоннöј восстаԋіјеöн, сöмын царскöј правіԏеԉстволыԍ властсö, буржуаԅіјалыԍ da помешщікјаслыԍ властсö шыбытöмон.

Ԉеԋін секі-жö гіжліс: „Рабочöј класс боԍтіс гражdанскöј војналы веԉікöј урок; проԉетаріатлöн ревоԉуціоннöј воԍпітаԋіјеыс öԏі лунöн воԍковтіс воԇö сещöма, кущöма сіјö ез вермы еԍкö воԍковтлыны ԍерöј, буԃԋічнöј, лічкöм олöм тöлыԍјасöн da војасöн“. (Ԉеԋін. Сочіԋеԋіје т. VII, стр. 79).

1905 воԍа јанвар 9-öd лун лоіс меdвоԇԇа русскöј ревоԉуціја завоԃітöмöн, кытöні рабочöј класс выступітіс кыԇі главнöј dвіжущöј вын.

„Кровавöј вöскресеԋіје“ вылö Москваса, Хар‘ковса, Јекаԏерінославса, Ростов на Ԃонуса, Ԃонбасса, Уралса da мукöd рајонјасԍа рабочöјјас вочавіԇісны поԉіԏіческöј стачкајасöн, коdјас мунісны тащöм лозунгјас улын: „Ԁолој самоԃержавіје! Меd олас вооружоннöј восстаԋіје!“ Москваын ԃекабрö кыптіс рабочöјјаслöн вооружоннöј восстаԋіје. Царскöј правіԏеԉство вір пыщкö пödтіс первој русскöј ревоԉуціјаöс. Но сылöн веԉікöј урокјасыс ез вошны веԍшöрö. 1905-öd воԍа ревоԉуціјалыԍ опытсö рабочöј класс Ԉеԋін—Стаԉін партіја веԍкödлöм улын кужöмöн примеԋітіс воԇынсö 1917-öd воԍа февраԉскöјын, а сеԍԍа Октябрскöј ревоԉуціјаын. 1905-öd воԍа ревоԉуціја вöліс, кыԇі шуліс Ԉеԋін, 1917 воԍа ревоԉуціјалы репеԏіціјаöн, коdі октябрын вужіс буржуазно-ԃемократіческöјԍаԋ соціаԉіԍтіческöјö.

32 во коԉі „Кровавöј вöскресеԋіје“ лунԍаԋ. Тајö воԇас рабочöј класс da ужалыԍ креԍтанство Ԉеԋін—Стаԉін партіја веԍкödлöм улын мунісны побеdоноснöј туј. Најö бырödісны царізмöс, бырödісны капіталістјасöс, помешщікјасöс, кулакјасöс da жугödісны партіјалыԍ став врагјассö, пасвартісны троцкістјасöс da капіталізмöс восстановітыԍ веԍкыdвывса поборԋікјасöс. Мі стрöітім асланым странаын соціаԉізм. Роԍԍіја, коdі царізм dырјі вöвліс јöзјас ԏурмаöн, бöрö коԉöм da корыԍ странаöн, лоіс могучеј інdустріаԉнöј ԃержаваöн, ԇоріԇалыԍöн da шуdаöн. Сöветскöј Сојуз öні лоіс мірса став проԉетаріатлы угԋетајтöм став јöзлы тышкаԍан знамјаöн.

Стаԉін геԋіј веԍкödлöмöн Сöветскöј Сојузса јöзјас, коdлöн öні ем Стаԉінскöј Конԍтітуціја, повтöг мунöны выл побеdајассö, нöшта-на шуdажык олöмö.

А. Галкин.

„Кровавöј Воскресеԋіје“. Казакјас лыјлöны Ԅімԋеј ԃворец ԃорын рабочöјјасöс.

Томјöз соціаԉіԍтіческöј феԃераціјалöн конференціја

Ваԉенԍіја, 16. Öтувтчöм томјöз соціаԉіԍтіческöј феԃераціјалöн тöрыт воԍԍан обшщеіспанскöј конференціја мунö ԍöкыd обстановкаын. Конференціјалöн меdыжыd особенносԏыс: сіјö—кызвыннас вооружітчöм da фронтјас вылын тышкаԍыԍ томјöзлöн собраԋіје. Паԍкöмныс петкödлö похоԃнöј олöм јылыԍ. Скромнöј ԅвезdајас da нашівкајас ԍерԏі ԍöкыd пырыԍтöм-пыр отԉічітны 19 арöса ԉејԏенантјасöс, 22 арöса аԃјутантјасöс, 24 арöса мајорјасöс. Ставыс тајö артмödö ыжыd da збыԉвылö нароdнöј ԃемократіјалыԍ јукöн.

Почотнöј преԅіԃіум пызан сајын „Старшöј покоԉеԋіјелöн“ преdставіԏеԉјас, напрімер, жынвыјö ԇор учонöјкöd орччöн пукалö міԋістр, коdі ез-на сещöм важöн воԍковт преԃеԉнöј комсомоԉскöј арлыdсö. Почотнöј преԅіԃіум составын петкödлöма нароdнöј вынјас паԍкыdа öтувтöмлыԍ сіјö-жö став іԃејасö. Пöшԏі став группіровкајассö, коdјас пырöны нароdнöј фронт правіԏеԉствоö, преdставітöма тані асланыс міԋістрјасöн: Есплаöн (пропаганdа da печаԏ куԅа міԋістр, шујгавыв республіканец), Вајоöн (соціаԉіст), Ернанԃесöн (просвешщеԋіје куԅа міԋістр, коммуԋіст), компартіјалöн геԋераԉнöј ԍекретар Ԃіас, іспанскöј наукалöн горdоԍт маdріdскöј обсерваторіјаын ԃіректор Карраско, нароdнöј трібун Ԁолорес Ібаррурі (Паԍіонарија) da öніја Іспаԋіјалöн öԏік популарнöј поэт Снтоніо Мачаdо. Најö локтісны татчö, меdым кывјöн і прімерöн отсавны томјöзлы бојезöја öтувтчыны...

Почотнöј преdԍеdаԏеԉ Карраско востö конференціјасö. Објеԃіԋеннöј соціаԉіԍтіческöј томјöз феԃераціја ісполкомса шԉен Віdаԉ вступіԏеԉнöј речас чолöмалö странаса вожԃјасöс, нароdнöј фронт партіјалыԍ da правіԏеԉстволыԍ веԍкödлыԍјасöс. Сы бöрын шыödчö чолöмалöмöн мукöd странајасса братскöј органԋізаціјајас dінö, меdвојdöр Сöветскöј Сојузса ԉеԋінскöј комсомол dінö. „Іспанскöј томјöзлы,—віԍталö сіјö,—колö ԍетны междунароdнöј отԍöг, реаԉнöј отԍöг, öружіјеöн отсалöм, öd тајö томјöзыс тышкаԍö ԃемократіја da прогресс меdвоԇԇа поԅіціјајас вылын“.

(ТАСС)

Роч ревоԉуціјалöн завоԃітчöм *)

Том dругјас da јортјас!

Талун dаскыкöd гоdовщі- „Кровавöј Воскресеԋ іје-н“, коdі тырправаöн рас- ...атрівајтчö, кыԇ роч рево- ...ціјалöн завоԃітчöм.

Ԍурсјасöн рабочöјјас,—і dырјі ԋе соціал-ԃемок- ...тіческöјјас, а верујушщöј- ...с, вернопоddаннöј јöз, ...п Гапон нуödöм улын ...рса быd јукöнԍаԋ воалöны століцаса центрö, Ԅімԋеј dворец dорса плошщаԃ ...öрö, меdым ԍетны царлы асԍыныс пеԏіціјасö. Рабочöјјас воалöны öбразјасöн, ...налöн сек dырԍа вожԃ ...пон пісмööн еԍкödіс царö, мыј сіјö гаранԏірујтö ...лы лічнöј безопасносԏ ... корö петны сіјöс јöз ...нö.

Корԍöны војска. Уланјас ... казакјас уԍкödчöны тол... вылö холоdнöј оружі...öн, лыјлöны öружіјетöм рабочöјјасöс, коdјас піԇöсчасöмöн кевмыԍісны казак...лы, меdым најöс леԇісны ...р dінö. Поԉіцејскöј јуöр ... ԍерԏі, секі вöлі ԍурсыԍ ...жык віјöма, кык ԍурсыԍ ...жык раԋітöма. Рабочöјјаслöн возмушщеԋіјеыс вöлі гіжны поԏтöмöн.

Со 1905 воԍа јанвар 22-öd лунлöн—„Кровавöј Воскресеԋіјелöн“ обшщöј ԍерпасыс.

Меdым вöчны тіјанлы тајö событіјејассö нагԉаdнöј значеԋіјеöн, ме лыdԃа тіјанлы рабочöјјас пеԏіціјаыԍ ԋекымын места. Пеԏіціјаыс завоԃітчö таԇі:

„Мі, рабочöјјас, Пеԏербургын олыԍјас, воім Те dінö. Мі—шуdтöмјас, поруганнöј рабјас, мі лічкöмаöԍ ԃеспоԏізмöн da произволöн. Кор тыріс ԏерпеԋіјелöн чашаыс, мі dугödім ужнымöс da корім асланым хöԅајевалыԍ ԍетны міјанлы сöмын сіјö, мыјтöг олöмыс ем мучеԋԋö. Но ставсö тајö вöлі отвергԋітöма, ставыс кажітчіс фабрікантјаслы ԋезаконнöјöн. Мі тані, уна ԍурсјас, кыԇі і став роч јöз, ог імеітö человечестволыԍ ԋекущöм правајас. Тенаd чіновԋікјас вöсна мі лоім рабјасöн“.

Пеԏіціјаын лыdԃödлöма тащöм требоваԋіјејас: амԋіԍтіја, обшщественнöј свобоdајас, нормаԉнöј ужdон, јöзјаслы мујас ԍетöм, всеобшщöј da равнöј ізбіраԏеԉнöј поdув вылын Учреԃітеԉнöј собраԋіје чукöртöм і помаԍö кывјасöн: „Госуdар! Ен öткажіт отԍöгыԍ Тенаd јöзлы! Жугöd Тенаd da Тенаd јöз костыԍ ԍтенасö. Щöкты da кевмыԍ, меdым міјан корöмјасыс пöртԍісны олöмö, da Те вöчан Роԍԍіјаöс шуdаöн; он-кö, секі мі dаԍöԍ кувны тані-жö. Міјан сöмын кык туј: свобоdа da шуdлун лібö гу“.

*) 1905 воԍа ревоԉуціја јылыԍ ...ін dокладыԍ.

Случај парікмахерскöјын

Москва Кремԉын, ем парікмахерскöј. І секі кыԏ öԏікöd воын, парікмахерскöјыс ез вöв омöԉ.

Ме ԍені вöлі сöмын öтчыd команԃіровка dырјі: Петропавловскöј крепоԍтыԍ Кремԉас, складас, новлі öружіје—вінтовкајас, шашкајас da мукöd огԋестреԉнöј прінаdлежносԏјас.

І вот ме меdвоԇԇаԋыԍ веԍкалі Москваса Кремлö. Пырі брітчыны. Мі вöлім морт квајтöн-кымын, віччыԍім öчереd.

І dруг парікмахерскöјö пырö Ԉеԋін, брітчыны-жö. Ставным сувтім da сыкöd кіаԍім:

— Зdорово Влаԃімір Іԉјіч.

— Сіјö міјанкöd тоже кіаԍіс:

— Зdоровје јортјас.

Сіјö ԅепԍыс перјіс журнал da кутіс лыdԃыны. Мі пукалім da віԇödім сы вылö.

Коԉі ԋеыжыd каd, кресԉöыс тыртöмміс. Щöктім Іԉјічöс местасö зајмітны öчереdтöг.

— Благоԃаріта тіјанöс,—шуö Ԉеԋін,—мі dолженöԍ соблуdајтны öчереd da пораdок. Законјассö-öd аԍным вöчалам.

І ез пукԍы.

Мі сылы мödыԍ щöктім:

—Те морт он ешты, а мі вермам віччыԍыштны.

Секі сіјö міјанöс благоdарітіс dај пукԍіс. Ез кöԍјы міјанöс öбöԃітны.

Брітчіс і муніс.

— Аԇԇыԍлытöԇ,—шуö,—јортјас.

Со сöмын і ем Ԉеԋінкöd менам аԇԇыԍлöмöј.

Зев жеԋыd каd коԉі.

Но ԍерпасыс коԉі ԍінвоԇö. Іԉјіч пукалö ме воԇын da сіјöс брітöны.

Г. І. Іванов.

Сöветјаслöн Всероссијскöј Чрезвычајнöј XVII-öд Сјезд

Сјездлöн јанвар 16-öд лунса рытја заседањејыс восьö **Бајчурін** јорт председательствујтöм улын.

Трібуна вылын Калінінскöј областса старіцкöј райісполкомын јуралыс **Фомін** јорт. Сталінскöј Конституција,—вісталö Фомін јорт,—бöрјысјас кіын кутіс лоны-нін „хлыстöн". Бöрјысјаслöн активностыс петкöдсö ӊе сöмын Конституцијасö обсуждајтöмын, но і асланыс бöрјöмјас дінö—сöветјасса депутатјас дінö, а сіӡ-жö сіктсöветјас да райісполкомјас дінö ыӡыдӡык требованиестын. Сыкöд јитöдын сіктсöветјаслöн да райісполкомјаслöн ужыс тöдчымöња бурмö.

Ыӡыд кыпыдлунöн зал встречајтö братскöј сојузнöј Киргізскöј республікаса делегацијаöс, кодi локтіс чолöмавны Сјездöс.

Киргізијаса ужалыс јöз порученије серті **Джијенбајев** јорт чолöмалö Сјезд вывса делегатјасöс—велікöј роч јöзлыс да сыкöд РСФСР-ö ötувтчöм мукöд јöзјаслыс медбур пијанöс да нывјасöс. Сијö вісталö СССР-са вылӡ Конституција творецöс, Сојузса јöзјаслы гажа да шуда олöм лöсödысöс Сталін јортöс јона радејтана да пöсa чолöмалана кывјас. Залын кылöны бурнöј аплодисментјас.

— Киргізскöј јöз ӊötчыд оз вунödны отсögсö, кодöс сетіс сылы велікöј роч јöз. Ӊекод да ӊекор оз пазöд роч да киргізскöј јöзлыс крепыд дружбасö.

Асдас велікöј рöдіна вöсна, сијö граӈіцајас ӊепрікосновенност вöсна киргізскöј јöз дас сетны ассыс олöмсö медбöрја вір војтöӡыс,—вісталö сорӈісö помалігön джијенбајев јорт сјездöн бурнöја аплодіруйтöм улын.

Киргізијаса делегација Сјезд презідіумö сетö киргізскöј колхозӈіцајаслыс пöдарок—ыӡыд ковјор, сы вылö Ленінлыс да Сталінлыс портретјас вышівајтöмöн. Сјездвывса делегатјас чеччöны да бурнöј аплодисментјасöн колльöдöны киргізскöј јöзлыс делегацијаöс.

Кыв сетсö РСФСР СНК-са јуралыс Сулімов јортлы. Сјезд встречајтö сијöс сувтöмöн, бурнöј овацијаöн. Сулімов јортлöн речыс тырöма озыр фактическöј материалöн, РСФСР-ын социализм вермöмјас конкретнöј лыдпасјасöн. Сијö вајöдö странаса культурнöј бывмöмлыс прімерјас, сијö овмöс боксаӈ кыптöмлыс прімерјас. Бурнöј аплодисментјасöн Сјезд встречајтö Сулімов јортлыс кывјассö сы јылыс, мыј мијан страна лоі шудлуна да творческöј ужа странаöн.

Сулімов јорт сетö јарјугыд да чоткöј анализ РСФСР-са Конституција уна статјалыс. Сијö речлöн заключительнöј јукöнсö сијöма РСФСР-са да мукöд сојузнöј республікајасса братскöј сотрудничествоты.

Овацијаöн колльавсöны Сулімов јортлöн кывјасыс сы јылыс, мыј сöветскöј республікајасöс вынјöра Сöветскöј Сојузö котыртöмын возмöстчысöн да творецöн вöлі јöз пöвсыс велічајшöј морт — Сталін јорт.

Московскöј областса Р'азаньскöј райісполкомын јуралыс **Баранников** јорт радејтöмлыс да чолöмалöмлыс медводза кывсö вісталö став ужалыс јöз великöј вождлы, учительлы да друглы—ССР Сојузса Конституција мудрöј творец Сталін јортлы.

Ассыс речсö јарјугыд прімерјасöн серпасалöмöн, Баранников јорт вісталö Р'азаньскöј рајонын вімму овмöс кыптöм јылыс, кодi кыӡі і орфеноносньöј Московскöј област ӡонӈас, московскöј большевікјас рульевöј Хрущев јорт весködлöм улын, петкödлö ужлыс образецјас.

Пöсa встречајтö Сјезд Башкирскöј АССР-са делегацијаöс, код ӊімсаӈ чолöмалöмöн выступајтö старшöј лејтенант—лотчік Ішмурӡін јорт.

— Мі шудаöс,—вісталö сијö,—рапортујтны орфеноснöј башкірijаса ужалыс јöз гажа олöм јылыс, кодöс шедödöма Ленін—Сталін партија весködлöм улын. Башкірijаса ужалыс јöз дасöс ассыныс социалістическöј рöдінасö дорјöм кежлö. Сöветскöј правительство да коммунистическöј партија первојја чукöстöм куӡа башкирскöј став јöз сувтас Краснöј армија радјасö, медым нöјтны врагöс најö территорија вылын.

Ішмурӡін јорт чолöмалан речлöн заключительнöј кывјасыс:

— Аттö мијан правительствоты, аттö рöднöј Сталінлы шуда, гажа олöм сетömыс,—вевттысöны бурнöј, дыр лаӈттöм овацијајасöн. Јургö восторженнöј овација Сталін јорт чест куӡа. Кылöны „ура" горödömјас. Зал пöсa колльödö башкирскöј АССР-са делегацијаöс.

Сјезд рытја заседањје вылын медбöрја мортöн сорӈітö Челябінскöј областса Каракульскöј рајоныс комбајнер-орфеноносец **Маліков** јорт.

Маліков јорт сорӈітöм бöрын председательствујтыс Бајчурін јорт сјездлыс рытја заседањјесö јöзödö тупкысömöн.

ТАСС.

Јанвар 18-öд лунö воссіс „Динамо"лöн каток.
Сӈімок вылын: Сыктывкарса 2-öд номера среднеј школаын велödчысјас ворсöны хоккејön.

Фізкультурнöј праздӈік

Јанвар 18-öд лунö, облпрофсовет стадіон вылын вöлі төвса спортівнöј сезон востöм. Тајö луныс пöрі фізкультурӈікјаслы ыӡыд праздӈікö. Музыка акомпанірујтöм улын уна томјöз лунтыр ісплалісны вылӡ каток вылын.

Зев інтереснöј вöлі Сöветјас Ставроссијаса 17-öд сјезд ӈіма смешаннöј лыжнöј естафета нуödöм. Уна томјöз ыӡыд вниманијеön вісödісны лыжӈікјас ветлöм бöрса.

Естафетаас участвујтісны 11 команда. Быд командаын вöліны кујім мужчина да кык нывбаба. На пыщкыс öті муніс 3 километр вылö, мöд—5 километр вылö, којмöд 5 километр вылö, ӊолöд—10 километр, вітöд—15 километр. Естафетаыслöн куӡтаыс 38 километр.

Дас час да 30 мінутын старт вылö петісны 11 фізкультурниця. Здук мысті стартор Бессонов јорт сетö команда, і најö ордјысіг тырјі ускödчісны мунны лыжі тујкуӡа. На возын ӈужвізö кујім километр, кодöс орјödлöны вереӡајас, сонјас, уна мыӡкјас да гуранјас. Тајö тујкуӡалаыс мунан тышыс петкödлас лыжӈіцајаслыс качествосö.

Со најö, ылінікын тыдалöны-нін. Старт вылын лö сödчömаöс мужчинајас да віччысöны, медым најö командаса фізкультурниця воöм бöрын пыр-жö ісковтны вит километр вылö.

Стројтехникумса командаыс Багіна јорт локтö медвоӡ. Сијö сömын-на вужö фінішнöј флажок сајас, а Фомін јорт котörтö-нін возö. Möд мортöн локтіс другова јорт („Динамо"). Сијöс вежö Gедаљцов јорт.

Фомін јорт петліс медводза мортöн, а локтіс мödön. Сијöс тујвылас динамовец Gедаљцов јорт ордјö. Та бöрын динамовецјас ез-нін аӡӡывны серјознöј прötівникöс, увереннöја пыр мунісны медводын. Најö 38 километр куӡа јона пересечоннöј тујсö мунісны 2 час 57 мінут да 33 секунд.

Мöд места бостісны педінститутса фізкультурниkјас. Најö мунісны 3 час 5 мінут да 11 секунд.

Строітельнöј техникумса лыжниkјас ассыныс ініціативасö пыр сетісны. Налöн Цівільев јорт медбöрја кругсö кыщовтігön воіс ӊолöд мортöӡ. Кojмöд местасö бостіс лесрабфак. Сіӡ-жö омöла тренірујтчömöн волісны лестехникумса фізкультурниkјас, мыј вöсна фінішірујтісны сömын вітöд мортön.

Ордјысömлön техничесköј результатјасыс абу ошјысанаöс. Медбура мунісны:15 километр вылö—Мартынов јорт (лесрабфак), 10 километр вылö Новожилов јорт (динамо), 5 километр вылö Новожилова да Gедаљцов јортјас (динамо), 3 километр вылö Багіна јорт (стројтехникум). Но тајö јортјасыслön результатјасыс ылöна ез воны весіг важса областнöј результатјас дорö.

„Медік" обществоса первој командалы вöлі став поӡанлуныс, медым петны возӡа командајас padö, но став командасö стрáмітіс Полев. Кор сылы колö вöлі стартујтны, вöлöм-кö пукалö столöвöјын (тоже культура!). Фельдшерскöј школаса фізкультурнöј коллектівлön колö заслуга сертіс донјавны Полевлыс тајö преступнöј повединијесö!

А. Гуљев.

Іспаӈіјаса фронтјас вылын

Мадрідскöј фронт вылын Університетскöј городок да Монкала секторјасын јанвар 18-öд лунö мунісны чорыд бојјас. Клініческöј госпіталын правительственнöј војскајасöс позіцијајас вывсыныс бöрынтны мјатежниkјаслön зілömныс терпітіс тыр неудача.

Англијскöј газет кывјас серті, генерал Міаха јуörтіс сы јылыс, мыј Університетскöј городок вылын јанвар 17-öд лунö правительственнöј војскајас атака дырји, мјатежниkјас вошсны 1000 мортöс вијömöн да ранітömöн.

Французскöј печат јуörтöм серті, республіканскöј војскајас, Хатапесаӈ матын (Мадрідсаӈ лунвылын) Лос Анхелеслыс возвышенностјассö кышалömöн, тырвыӡö сијön овладејтісны. Плено бостöма 200 сајас мјатежниköс да сіӡ-жö бостöма уна öружије.

Іспанскöј правительствоön офіціальнöј јуörтömын подтверждајтчö Лос Анхелеслыс возвышенностсö бостömыс.

Лос Анхелеслön возвышенностыс, кодi кык тöлысыс дыржык оліс мјатежниkјас кіын, кутö ыӡыд стратегическöј тöдчанлун, кыӡі сијö господствујтö Жетафе да Карабанчель Альто вылын.

Англијскöј газетјас јуörтöм серті, јанвар 18 лун паныда војö, мјатежниkјаслön судно бомбардіруйтіс Барселонаöс. Судноыс лезіс 30 снарад Сан Белтан пристаӈланö да гöра увтасас, кодi господствујтö кар вылын да порт вылын. Гöра вылын сулалыс батарејајас вочавізісны біön, код бöрын судноыс ӡебсіс.

Астурijскöј фронт вылын, Овіedo карын правительственнöј артіллеріја мјатежниkјаслы вочö ыӡыд ущщерб. Жуглöма öружејнöј заводлыс цехјассö, кодjасöс ӈекымын ремонтіруйтавлісны пожар бöрын. Повредітöма Северnöј вокзалöс. Уна снар'адјас взорвітчісны казармајас дорö, конјасын олöны марокканскöј војскајас. На пöвсын емöс уна віјömјас да ранітömјас.

(ТАСС).

Ответственнöј редактор
М. Г. ДЫМОВ.

При Сыктывкарском педагогическом институте **открылся заочный сектор за Пединститут.** С 15 января по 10 февраля производится прием на факультеты:

физико-математический, естественный, языка и литературы.

Принимаются учителя полной и неполной средней школы, педтехникумов, инструктора и зав. отделами нар. образования, педперсонал детдомов, дошкольных и вспомогательных учреждений, работающие в настоящее время в системе НКП РСФСР на территории Коми АССР.

Поступающие должны быть не старше 40 лет.

Все поступающие должны иметь образование в об'еме средней школы, рабфака или педтехникума.

Приемные испытания по специальному предмету, по русскому и коми языкам будут производиться с 25 января по 20 февраля в экзаменационных пунктах. Каждому поступающему будет особо указано время и место испытаний.

Заявления с документами о возрасте и образовании направлять в РОНО или непосредственно в институт по адресу: гор. Сыктывкар, Пединститут, заочный сектор.

ПЕДИНСТИТУТ.

3—1

Уполн. Облита № 538. Сыктывкар, Типография УМП. Тираж 2277